

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára, pályaud- varon és vidéken is, 3 lej	
Bukarestben	— 3*50

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 20 çk
Egy szám	— 1*20 çk

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 85. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Szíván 22. — 1923. junius 6. Szerda

Három levél, három tájra...

Írta Székely Béla

— Második levél —

Jó Uram!

Ön azt kérdi tőlem: hova gyökeremnek és honnan sarjadnak azok az ideálok, melyek elég erősek arra, hogy néppé tegyék a zsidóságot, ha — legalább Ön szerint — nem is volna még az.

A palesztinai telepítő munkából önmagában véve nem sarjadhat ideál, — írja — hiszen ez elsősorban zsidó karitativ kötelesség, bár minden humánusan gondolkodó embernek ki kellene vennie ebből a munkából a részét; sőt azt is beismeri, hogy igen helyes Palesztinába vagy máshova, Dél-amerikába, Ugandába letelepíteni az orosz és lengyel zsidókat, hiszen annyi bajt okoztak beözönlő rajaikkal s annyi fáradtságba került a „felvilágosodott” modern zsidóságnak, hogy — ne azonosítsák ezekkel idegen barátai. Sőt azt is bevallja, érti és megbocsátja, hogy az asszimilációnak kötelessége volt megtagadni ezeket a pajeszes, mentalitásukban elferdült gettó-zsidókat, nehogy egy kalap alá vonják vele őket s lerontsák azt a pompás felszabadulást, mely — hála a liberális gondolkodásu századunknak — még miniszteri székbe is ültetett zsidót. És persze a zsidó miniszternek, képviselőnek, városatyának, politikusnak hazafias kötelessége volt tiltakozni az ellen, hogy ez a pogromok, háborúk, vagy üldözések dúha elől menekülő, tépett és szomorú kaftános sereg megzavarja azt a boldog és nyugalmas egybeolvadást, amely ugyan sehase szünt meg másodrendű emberré bélyegezni azt a zsidót, — aki véletlenségből — nem volt „jelenlevő kivétel”. És olyan hasznos volt és hasznos most is ezekre gondolni, ümi és karitativ — máshová vándoroltatni őket, hogy annál jelenlevőbbeknek, s annál inkább kivételnek érezze magát az arrivé zsidóság. Ezért kívánták a leghangosabban a határok lezárását, ezért nincs szavuk, amikor ki akarják kergetni őket. Titokban alamizsnát adni: zsidó könyörületeség, de közösséget vallani velük, az elnyomott zsidó tömeggel, mely még nem tudott lelkileg kiszabadulni a kivülről jövő gyűlölet és elnyomás tégláiból épített gettófalak közül: ezt nem engedi meg a nyugati zsidóság érdeke s ezt még az a bizonyos liberáliszmus se tudná megbocsátani, amely garderójában nem tűri a kaftánt s frizurái között a nyíratlan szakállt és pajeszt.

Nézzünk kissé a kérdés mélyére. Talán elegendő volna az a gyakorlati bizonyíték, hogy Hirsch báró milliárdjai — a Jewish Colonisation Association egymaga nyolcszázmillió frankot kapott — a zsidó kolonizációt alig vitték előre, míg az 1880—1881. évi orosz pogromok hatása alatt meginduló „Bilu”-mozgalom a palesztinai pionirmunkának, az országépítésnek kiinduló pontja volt. Hirsch báró nagyszerű zsidó szívével csak karitativ célok szolgálatába állította milliárdjait, de a „bilu” orosz diákjai, kik otthagyták az egyetemeket, ásóval és kapával fogtak hozzá a maláriás mocsarak lecsapolásához, egy nép újjászületésének gondolatával győztek. Az eszme hatalmasabb mint a pénz, ezért tűnik el nyomtalanul Hirsch báró munkája, ezért bukott meg Uganda, ezért nem tudott zsidó kolóniát létesíteni Goldsmid angol ezredes Délamerikában, viszont ezért épül csudálatos gyorsasággal és szépséggel a palesztinai nemzeti otthon.

„A zsidó nép felszabadítása nem zsidó gondolat csupán, de maga a zsidó gondolat.”

A mai zsidóság nagy ideálja tehát: a felszabadulás és a felszabadítás. És ez vonatkozik ugy az asszimilációra, mint a népi életét kiélő gettós

zsidó tömegekre. A modern zsidóságnak fel kell szabadítania magát az álliberáliszmus mákonyos bódultságából. Nézzünk körül egész Európában: milyen hamar mutatták meg a gazda-népek, hogy az emancipáció csak az uralkodó osztályhoz tartozókat egyenjogusítja, a zsidó nagytőkét, de sohase a falusi zsidó kocsmáros, — legfeljebb a kormányok kortescéljaira — vagy zsidó közhivatalnokot. Ez az emancipáció az, amit az antiszemitizmus nem tud kikezdeni, mint ahogyan a magyarországi zsidó nagytőkét a kurzus egyáltalán nem gyengítette s a lengyel slachták is hamar összefortak a zsidó petróleumbárókkal.

Fel kell szabadulnunk az öncsalás kábaságából: megkülönböztetnek bennünket zsidó voltunkban, akár kaftánban járunk, akár modern zakkóban. Sőt a kaftán tán kedvesebb is, azért is mert jöcím, azért is, mert önmaga is elzárkózik a világtól. Ezt a ráeszmélést azonban értékké kell tenni. A zsidóság ugyasszimilálódott, hogy a maga tradicionális értékeit hajlandó volt feláldozni az ujonnan kapott kulturértékekért.

Az ideál az: összhangba hozni a régi értéket az ujakkal. Belekapcsolni a zsidóságot a maga összességében, tradicionális erejében a világejlődésnek sodrába. Szimbólumnál is több, hogy Einstein amerikai utjának tanulságai — itt állapították meg elméletének helyességét — legelőször héber nyelven jelennek meg Jeruzsálemben, s így fordítják át a világ valamennyi nyelvére.

A másik ideál: a felszabadítás; a zsidó tömegek felszabadulása. „Szabadítsd fel önmagadat”, ez Jósua próféciás parancsa. Zsidó tömegeinket kivülről felszabadítani nem lehet. Nem lehet pedig sem karitativ, sem önvédelmi alapon. De nem lehet úgy sem, hogy ki akarjuk őket vetköztetni. Sem a zsidóság, sem az emberiség számára nem jelentett értéket, amikor úgy vetették le a kaftánt, hogy a modern ruha alatt a gettó kényszerű mentalitását hordották lelkükben tovább.

A zsidó ideál azonosítja magát a világon szétszórtan élő zsidó nép összességével. Minél elnyomottabb, keserűbb, nyomorultabb, annál teljesebbnek kell lennie a sorsközösség vállalásának. S ha ez így van, ha mindannyian egyformán és megkülönböztetés nélkül vállaljuk mindannyiunk közös sorsát, akkor belülről szabadítjuk fel a zsidóságot, neveljük ki a lelkekből a gettó minden ferdeségét. Így erősítjük a gerinceket, a megörbedt így egyenesedik ki.

A nagy, a felszabadító ideál tehát, amely gettót telejtett, egyszintre hozza a világ valamennyi népével: a közös sorsvállalás. Ha csak azért kellene magunkat a világon szétszórt zsidó nép tagjainak vallani, hogy ezeket a zsidó tömegeket felszabadíthassuk, már ez is olyan parancs, hogy még a csak karitativ zsidóságnak is vállalnia kell.

De mennyivel több annál: milyen nemes ideál: az egész emberiség produktív értékévé tenni azt a kétezer éven át felgyült szellemi energiát, mely hihetetlen élessé tette az észet, minden fáradságokat viselővé, alkalmazkodóvá és szívóssá a testet. Minél teljesebb a nyugat kulturájába való bekapcsolódásunk, minél könnyebben vívhatjuk meg a mi életharcunkat épen azzal, hogy belehelyezkedtünk a környezetünk napi életébe, annál súlyosabb kötelességünk segítségére lenni és támogatni a zsidó tömegeket, melyeknek hősies és minden áldozatra kész konzervatívizmusa tisztán és régi sértetlenségében büzi az ősi zsidó gondolatot.

A másik ideál tehát, mely a föld és a nyelv attributumát egy köti össze, hogy nemzeti otthon teremt Palesztinában az odateleplők részére és szociálisan, kulturálisan népi értékévé emeli a tömegekben élő gettózsidóságot: a saját magunk felszabadításának gondolata, a belülről való felszabadulás.

Már pedig, aki ezt az ideált megtagadja, az lehet látszólag bármilyen telvilágosult, megtagadja ezzel azokat az ideálokat, melyek az emberiség sorsát előbbre és mindig csak előre viszik.

Nyílt levél Jorga Miklóshoz

A zsidóságnak is joga van saját nemzeti életéhez

Jelentette annakidején az Uj Kelet, hogy Jorga professzor a „Liga Culturala” kongresszusán a nemzeti kisebbségek kérdésével foglalkozva megállapította, hogy minden nemzeti kisebbségnek joga van saját népi életét élni, de — fűzte tovább Jorga paradoxonszerűleg — a nemzeti demokrácia nem engedheti meg országunkban a zsidó népi gondolat propagálását. Misu Weismann jeles bukaresti ügyvéd, a romániai zsidóság egyik legjelentékenyebb vezére most nyílt levélben fordul Jorgához, amelyben bizonyítja, hogy Romániában a zsidóságnak is joga van saját népi életéhez. Az érdekes nyílt levél, amely a bukaresti „Presă”-ban jelent meg, így hangzik:

Professzor Ur! A napilapokból értesültem az Ön nyilatkozatáról, amellyel a „Liga Culturala” kongresszusán tömören és velősen foglalta axiómába a népi kisebbségek jogait. Igen elszomorított azonban a tény, hogy — ami minket zsidókat illet — az elvek és azoknak ránkalkalmazása között mindig bántó diszharmóniát találunk.

Ön professzor ur elismerte Románia határai között élő összes nemzeti kisebbségek saját népi életükre való jogát, egyedül a zsidókat vont ki e jog alól. Így nem látunk logikus kapcsolatot a nemzeti szabadságjogok általánosságban való elismerése és a zsidók nemzeti szervezkedése jogának kétségbevonása között. Nem látjuk a föltétlenül szükséges következetességet, amelynek meg kell lennie az elv és annak gyakorlatba való keresztülvitele között.

Akkor, amikor Ön kategorikusan kijelentette: „A saját nemzetünk jogában való hitnek szükséges feltétele az, hogy elismerjük a többi nemzetek jogait is: nyelvet, kulturáját, hagyományait. Részünkről ezen sajátosságoknak egyikét sem szabad bántódás érje, ellenkezőleg örülnünk kell, ha ezek a sajátosságok fejlődnek — ugyanakkor elismeri a zsidóknak... vállalásukra való jogát.

Miért ez a kivétel? Ugy hiszem professzor ur, hogy ön mint történész, a jó megfigyelő szemével látja a régi századok történetének jelenségeit, ismeri minden idők népvándorlásait, így a mi népünknek vándorlásait és a különböző országokban saját kulturájában leélt életét, közös nagyományait és közös keserű szenvedéseit is. Ismeri bizonyosan azt a szolidaritást is, amely a zsidóság szétszórdott jogait nemzetként tartotta össze.

Mert tévedés azt hinni, hogy egy nemzetnek föltétlen kriteriuma az állam, amely együtt tartja a nemzet tagjait. Különben is a világpolitika nemzetnek ismerté el a zsidóságot és otthon adott nekik, hogy azt felépítsék.

Ennek a nemzeti otthonnak — Palesztinának — felépítésére irányuló törekvés, amely

uji
en
az

Mal el-
dási ár
néteren-
tént Lei
35.—
30.—
35.—
40.—
10.—
15.—
30.—
50.—
45.—
30.—
38.—
85.—
175.—
25.—

ÉG
ben

munkában az egész világ zsidósága résztvesz, semmiben sem befolyásolja azt a mélyből jövő szeretetet, amellyel a zsidóság azt a földet, ahol született és azt a népet, amely között élt, szereti, ha ugyan nem volt tulságosan keserű az élete azon a földön, vagy azon nép között.

De térjünk rá az elvek és tények közti különbségre. Ön professzor ur egyike azoknak, akik a szászok kulturális autonómiájáért emelnek szót. Miért nem érdemelünk meg mi is annyit, mint a szászok?

Olyan ellentmondás ez, amelyet hogy megérthessük, az ön felvilágosításait várjuk. Engedtesse azonban meg, hogy már is szolgálgjunk egy magyarázattal.

Tolsztoj a szeretet és humanizmus apostola őseitől és környezetétől a zsidók iránti gyűlöletet kapta örökül. Amikor érzéseit összhangba akarta hozni elveivel, sokat küzdött, hogy megszabaduljon ennek a gyűlöletnek érzésétől.

Szeretnénk professzor ur, ha ön tovább menne. Addig jutott el, ahol Tolsztoj is megállt.

De ő egy lépéssel mégis tovább ment: beismerte hibáját.

Fűrésztelepek figyelmébe!

Gyorsjáratu keretfűrészeket (Gatter) 14-36"-ig
Hasító keretfűrészeket (Spaltgatter) és
Hasító szallagfűrészeket (Trenbandsägen)

és minden néven nevezendő
famegmunkáló gépet a világhírű :-:

„Framag Frankfurter Maschinenfabrik G. m. b. H. Gaggenau“

gyárból azonnal szállít a romániai vezérképviselést

Technica R.-T., Târgul-Murâș

Sürgönycím: Technica
Telefonszám: 336

Megszavazták az uzoratorvényt

Meghíusult a parasztpárt és néppárt fuziója. Meghosszabbítják a parlamenti ülészeket. A parlamenti ülészek után összeül a legfőbb gazdasági tanács

(Bukarest, június 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A parasztpárt bukaresti kongresszusáról írt beszámolóinkban megemlékeztünk arról, hogy a parasztpárt és nemzeti párt között megindult fuzió tárgyalások holtpontra jutottak. Megirtuk azt is, hogy a parasztpárt végrehajtóbizottsága ultimátumot intézett Maniuhoz és az abban foglalt pontok elfogadásától teszi függővé a fuzió megvalósulását.

A néppárt hivatalos lapja, az „Indreptarea“ mai számában megerősíti értesülésünket és megállapítja, hogy a nemzeti párt és parasztpárt között teljesen kizárt a fuzió. A parasztpárt — írja az „Indreptarea“ — a fuzió érdekében hajlandó programjának teljes revíziójára, egyedül az osztályharcról vallott álláspontjához ragaszkodik feltétlenül. A nemzeti párt viszont igen sok koncessziót hajlandó tenni a fuzió érdekében, de semmi esetre sem helyezkedik az osztályharc alapjára.

Ezen az igen jelentékeny véleményeltérésen kívül van még egy kisebb akadály, amely utját állja a fuziónak. Fuzió esetén ugyanis mindkét párt a maga kereteit akarja fenntartani.

Ilyen körülmények között természetesen lehetetlen a fuzió. Maniu, aki a nemzeti párt nevében a tárgyalásokat lefolytatta, az „Indreptarea“ híradása szerint is ultimátumot kapott a parasztpárt végrehajtóbizottságától, amelyre június 15-ikéig kell válaszolnia.

Ezek szerint tíz napon belül véglegesen eldőlt a fuzió kérdése és annak megvalósulásához egyik párt exponensei sem fűznek sok reményt.

Megszavazták az uzoratorvényt

Az utóbbi hónapokban a kamarában ülésenként egy-egy törvényjavaslat kerül tétő alá. A kormány tüneményes gyorsasággal terjeszti a ház elé a javaslatokat, az ellenzéki képviselők tiltakoznak a javaslat ellen és újból és újból leszögezik, hogy törvénytelennek tartják a jelenlegi parlamentet, végül is a ház módosítás nélkül megszavazza a javaslatot.

A ház mai ülésén az uzoratorvényt szavazták meg csekély módosítással annak ellenére, hogy nemcsak az ellenzéki képviselők, de a liberális képviselők jelentékeny része is szót emelt a javaslat ellen. Nem használt az ország összes kereskedelmi kamaráinak tiltakozása sem, amelyek a tisztességes kereskedelem érdekében a törvényjavaslat módosítását kérték.

Felemelték az uralkodóház civillistáját

Az uzoratorvény megszavazása után a kamarában a tanítók fizetésemeléséről szóló javaslat került napirendre, majd az elnök nem adja meg a szót Dan Sever nemzetipárti képviselőnek. Nagy zaj után Dan mégis szóhoz jut és Popovici Lazarnak az ismert nemzetipárti vezérnek ügyét teszi szóvá, ki ellen Fogarasban politikai hajszát indítottak.

Ezután a kamara megszavazta a királyi ház civillistájának felemeléséről szóló törvényjavaslatot.

A civillista tízmillió lej, amely összegből hétszáz ezer lejt aranyvalutában kell fizetni. Spineanu Cezar parasztpárti képviselő kifogást emelt a javaslat ellen, mire a miniszterelnök bejelentette, hogy az állam külföldi tisztviselői is aranyvalutában kapják fizetésüket.

Ezután a kamara áttért az ellenséges vagyonok likvidálásáról szóló javaslat tárgyalására.

A szenátus ülésén kisebb jelentőségű javaslatokat tárgyaltak és fogadtak el.

Bratianu Vintila az ülészek meghosszabbítását kéri

A parlamenti ülés megnyitása előtt a többségi képviselők megbeszélésre gyűltek össze, amelyen Bratianu Vintila a kormány nevében az ülészek meghosszabbítását kérte, míg törvényhozó testületek előtt lévő összes törvényjavaslatokat le nem tárgyalják.

Az egybegyűlt képviselők nagyobb része

a meghosszabbítás ellen foglalt állást, így a megbeszélés határozathozatal nélkül ért véget.

Összehívják a legfőbb gazdasági tanácsot

Az „Adeverul“ jelentése szerint a parlament bezárása után összehívják a legfőbb gazdasági tanácsot, amelynek tagjai a földművelésügyi, pénzügy-, kereskedelmi és belügyminiszterek, valamint a CFR. vezérigazgatója. A tanács legfontosabb feladata lesz az új gabonakereskedelmi rendszer megállapítása. Az általános tendencia a szabadkereskedelem felé mutat a vámilletékek megfelelő felemelésével.

PALESZTINA-MUNKA

Megsemmisítették

a palesztinai választásokat

(London, június 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Wolff-ügynökség jelentése szerint az angol gyarmatügyi hivatal nyilatkozatot tett közre, hogy a Palesztinában nemrég megtartott törvényhozói választásokat, amelyeket az arabok tudvalevőleg bojkottáltak, a kormány megsemmisítette. A törvényhozótanács helyett egyelőre tizenkéttagú tanácsadó testületet fognak szervezni, amelynek hét mohamedán tagja lesz.

A brit kormány ilyenirányu elhatározása előrelátható volt. Az arab választási bojkott, amelyet az arab nemzeti komité kényszerített a lakosságra, elérte azt, mintán az angol alsóházban ismételt interpelláltak ez ügyben, hogy a gyarmatügyi hivatal erőlyes gesztussal vágta szét a gordiusi csomót. Jellemző, hogy a tervezett törvényhozótanács összehívása tulajdonképpen koncesszió volt az arabok számára, mert hiszen ők alkotván a lakosság többségét, ebben a testületben biztosítva lett volna legteljesebb tulsúlyuk. Am a külföldről befolyásolt arab vezetők merő demonstrációul az angol zsidó kapcsolatok ellen, nem óhajtottak ezzel a joggal élni. Ilyenformán valószínű, hogy Palesztina igazgatása és alkotmányjogi helyzete még hosszú ideig a jelenlegi ideiglenes formájában marad. Zsidó szempontból nincs ok az elégedetlenségre e fordulat miatt, csupán problematikus, vajjon a gyarmatügyi hivatal engedékenysége nem fogja-e fokozni az arabok ellenállását és nem lesz-e biztatás erőszakosabb lépésekre. Ezenetben a gyarmatügyi hivatal intézkedése, amely kétségtelenül Herbert Samuel kormányzó intenciói szerint történt, éppen az ellenkező hatást fogja elérni, mint amire nyilván szánva volt.

A gyarmatügyi hivatal intézkedése az arab-zsidó viszony kérdését ismét előtérbe helyezte. Napról-napra világosabb lesz, mennyire szükséges, hogy a cionista munka teljes harmóniába jusson az arabokkal. A világszervezet vezetősége ezen a téren már számos esetben tett kísérletet és ezt a célt szolgálta dr. Weizmann legutóbbi tanácskozása Abdullah emirrel, Transzjordánia fejedelmével. A kongresszus elsőrangú feladatai közé fog tartozni, hogy ezt a kérdést is pragmatikus megoldás felé segítse.

Japán tárgyal Oroszországgal

Tokio, június 5. Joffe, a szovjetkormány képviselője a napokban megkezdte tárgyalásait a japán kormánnyal. A tárgyalások alapjául a következő feltételek szolgálnak: 1. Japán elismeri Szovjetországot. 2. Szovjetország nem ad külön garanciát a külföldi állampolgárok életére és vagyonára, mert a szovjet-törvények ezt teljesen garantálják. 3. Szovjetország a „Sachalin“-sziget északi részét hajlandó egymilliárd aranyrubelért átengedni. A japán közvélemény az orosz szovjet elismerése mellett foglalt állást.

Mussolini Olaszországnak követeli a Földközi-tengert

Velence, június 5. Mussolini vasárnap itt nagy beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy követni kell a régi olaszok példáját és Velencének újra uralnia kell a Földközi-tengert. A Földközi-tenger — mondotta Mussolini — mindig olasz tenger volt, ezután is a mi tengerünknek kell lennie.

Jön

Adóvallo
Vélnéd

sággal bizottsá
nincs módod
keidet, mint a
vető bizottsá
szippantattál,
előléptél, a s
volt elsimi m
nagybátyád,
örvend és sem
mondhattad,
el, ha soha f
meked kitapos
kulapját a
pénztárcádat,
másson, ha e
közül így sz

— Ha
nálni. De így
még van néhá

Akkor k

felelő neveltség

zed. Mit tudj

tekszik szekre

meid vannak,

láltad az udva

is lesz gyerme

nöd tavalyi l

árusítóleány

lapot.

Ez a bo

adó-emberek.

Négyen

ügyöri főhadn

méta mindegy

törvényes időj

jon az adóhiva

Persze,

peusz.

— Jogo

tekintetbe ves

Pillanatr

a kérdések.

— Mi a

— Mit

— Csak

tesen válaszolj

igazat.

Elvörösö

nek kell lenni

elárluja magát

veszélyes, iste

az ember nem

jötték, hogy a

ijedős, titkoló

simogatnak a

érides és kemé

Lejegyzi

és mielőtt aláí

— Való

Tölemi

des fizetésen

tiv valután,

valamelyik dá

Nem ké

met rendszeren

Ilyent

ivet, amelyen

vetett adó oss

Most m

— Ugy

— Miko

első kérdése.

— Van

— Ezt

megkönnyebül

A bizott

kodik. Az em

lájja, hogy si

.....

— A

jelentik: A

deletileg meg

erkölcsetlen,

indiantörténe

tek árusításá

engedély me

Jön az adóbizottság

Adóvallomási iv és adókiivetés.

Vélnéd nyájas olvasó, hogy hivatalos zord-sággal bizottság tör házi szentélyedbe. Nincs idő, nincs módod rá letagadni rejtett vagyondat, értékeidet, mint a régi jó időkben, amikor az adóki-
vető bizottsághoz citáltak, ahol bizony buruótot szippanthattál, mielőtt sor került rád és amidőn előléptél, a szemeid könnyesek valának. Jogod volt elsimni minden but és bánatot, hogy amerikai nagybátyád, fájdalom, a legjobb egészségnek örvend és semmi kilátás a helyzet javulására. Elmondhattad, hogy természetet a sáska pusztította el, ha soha földed nem volt. Elvihetted kis gyermekeid kitaposott cipőjét, feleséged ötödéves szalma-
kalupját a bizottsághoz, megmutathattad üres pénztárcádat, a bizottság rád nézett és egyszerűen, másszor, ha egy maliciózus ur a bizottság tagjai közül így szólt:

— Ha időm lenne, meg tudnám magát sajnálni. De így, gyorsan vessük ki az adót, mert még van néhány síró emberünk!

Akkor kivetettek rád egy panaszaidnak megfelelő neveléses adót, kimentél és dörzsölted a kezéd. Mit tudják ezek hány Hitelbank-részvényed fekszik szekrényed mélyén, milyen titkos jövedelmeid vannak, hogy a kitaposott cipőcskét úgy találtad az udvaron, hiszen soha nem is volt, nem is lesz gyermekek és a kalap, ó, a kalap, szakácsnő tavalyi kalapja. Feleséged öngyűlölete soha, árusítóleány korában sem viselt volna ilyen kalapot.

Ez a boldogság megszűnt. Házhöz jönnek az adó-emberek.

Négyen jönnek. Egy főtisztviselő, egy pénzügyőri főhadnagy és két kezelőtiszt. Nagy paksaméta mindegyiknél, kiteszik asztalodra és nézik, a törvényes időig, május elsejéig jelentkeztél-e vajjon az adóhivatalban adóívvál a kezdedben.

Persze, nem jelentkeztél. Most megszepensz.

— Jogom lenne önt megbüntetni ezért, de tekintetbe veszem, hogy el volt foglalva.

Pillanatra megkönnyebbülsz, de azután jönnek a kérdések.

— Mi a foglalkozása?

— Mit keres a mesterségével havonta?

— Csak ennyit? Komolyan és lelkiismeretesen válaszoljon, mert baj lesz, ha megtudjuk az igazat.

Elvörösödsz, de azért tartod magad. Keménynek kell lenni egy ilyen bizottság előtt, különben elárulja magát az ember. No, no, azért nem olyan veszélyes, istenem, ezek az urak is tudják, hogy az ember nem nagyon kérkedik előttük, nem azért jöttek, hogy aláírják a váltóidat. Látszik, hogy az ijedős, titkolódzó arcokat megszokták, szinte végigsimogatnak a nézésükkel, ha a hangjuk egy kissé érdes és kemény, azért nem kell reszketni tőlük.

Lejegyzik a vallomásokot több blankettára és mielőtt aláíratnák, megkérdezik:

— Valóban nincs nagyobb jövedelme?

Tölem megkérdezték: van-e fizetésem a rendes fizetésen kívül, vannak-e értékpapírjaim, efféle valutám, ingatlanom, műértékem, szinrehozottak-e valamelyik darabomat.

Nem kérdezték azonban: A rendes fizetésem rendszeresen kapom-e és vannak-e zálogpapírjaim.

Ilyent nem kérdezték tőled. Aláírod az ívet, amelyen már szerepel a kilenc hónapra kivetett adóösszege is.

Most már derübb a komisszió.

— Ugy-e, ki lehet bírni?

— Mikor kell fizetni? — ez mindenkinek első kérdése.

— Van idő ez év végéig.

— Ezt ki lehet bírni — mindenkinek utolsó megkönnyebült szava ez.

A bizottság csomagol és szívélyesen bucsuzkodik. Az ember felejtí a régi jó időköt és bolítja, hogy sirás nélkül is megy... (sz. i.)

— A ponyvairodalom ellen. Kassáról jelentik: A csehszlovák pénzügyminiszter rendelkezéssel megtiltotta a trafik tulajdonosoknak az erkölcsötlen, erotikus, valamint detektív és indiántörténeteket tartalmazó könyvek és füzetek árusítását. A tilalom megszegése a trafik engedély megvonását vonja maga után.

Bajorországot francia protektorátus alatt Ausztriához akarták csatolni

A délnémet puccs vizsgálatának eredménye. Az egyik összeesküvő felakasztotta magát. Súlyos zavargások a német városokban. Utcái harok Liposében. Berlin villany nélkül. Radek szervezte a ruhrvidéki kommunista lázadást. Az antant Németország teljes lefegyverzésére készül

(München, június 5.) Az államrendőrség tegnap befejezte a vizsgálatot a bajorországi összeesküvés ügyében. A vizsgálat során feltűnő adatok kerültek napfényre. A rendőrség megállapította, hogy a puccsnak kimondottan az volt a célja, hogy

Bajorországot Németországtól elszakítsa és francia protektorátus alatt Ausztriával egyesítse.

Az összeesküvés fővezére Hitler volt, aki agitációjában a nemzeti szociálistákra támaszkodott. Hitler gyakran utazott Bécsbe, ahol szintén a nemzeti szociálistákkal tárgyalt. Hitler mozgalmát különösen a németellenes francia politikusok, így Poincaré és pártja nézte rokonszenvvel, mert az volt a meggyőződésük, hogy Bajorországnak Ausztriához való csatlakozásával nagyon legyöngyítik és további ellenállásra teljesen képtelenné teszik Németországot.

A müncheni államrendőrség fogháza tele van az összeesküvésben résztvevő nemzeti szociálistákkal. A letartóztatottak közül

Machaus karmester kedden cellájában felakasztotta magát.

Az összeesküvésű per tárgyalása rövidesen megkezdődik az itteni főtörvényszéken.

Berlin, június 5. A „Daily Telegraph” értesülése szerint Németország azon fáradozik, hogy a Vatikánt beavatkozással bírja a franciák Rajna-politikájával szemben. A német kormány hangsúlyozza, hogy a Rajna-vidék elszakításával Poroszország tiszta protestáns állammá válna, aminek következtében Németországban rendkívül megcsökkenne a katolikusok befolyása. Az „Echo de Paris” szerint Anglia tekintettel Németországra újabb kísérletezéseire a jóvátételi kötelezettségei alól való kibuzására,

A kolozsvári iparosok, kereskedők és fatermelők akciója a tőzsde felállításának érdekében

(Kolozsvár, június 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Kolozsváron felállítandó tőzsde érdekében újabb megindult akció új stációhoz érkezett. Pénteken, folyó hó nyolcadikán a Faegyesület, a Munkaadók és Gyáriparosok Szövetsége meghívására az összes erdélyi gazdasági és kereskedelmi alakulatok értekezletet tartanak a gyáriparosok Farkas-utcai egyleti helyiségében. Az értekezletre meghívást kaptak: Groza Péter dr., Juon Evian dr., Vasile Osvada, Juon Aldica, Bohatli Leó, Muth Mihály, dr. Blankenberg Nándor ipari vezérfelügyelő, Maznechi Ágoston kereskedelmi felügyelő, Tischler Mór, Hofmann Ödön, Blumenfeld Simon, dr. Semlyén Hugó, dr. Sebessy János, Winkler Mór, Réthy Károly és Gyárfás Dezső. A meghívó hangsúlyozza, hogy míg a regátban egyre-másra alakulhatnak termény- és értéktőzsdék, addig Erdélyben és a kapcsolódó részekben fontos közgazdasági alakulat megszervezése elő a kormány reugeteg akadályt gördít.

Közgazdasági körökben az utóbbi hetek során sokat tárgyalták a felállítandó erdélyi tőzsde ügyét, amelyre nézve eddig egységes állásfoglalás nem tudott kialakulni. Az érdekeltségek egy része csak az áru- és terménytőzsde felállítását tartja kívánatosnak, míg mások az értéktőzsde életbeletését éppen olyan fontosnak ítélik. Akik beérik az áru- és terménytőzsdével, azzal érvelnek, hogy a kormány egy nagyszabású tőzsde felállítását nem nézheti jó szemmel akkor, amikor a regát nagyobb kereskedelmi gőcpontjaiban sincs értéktőzsde. Az értéktőzsde hívei viszont azt vitatják, hogy semmi sem indokolja, hogy a kormány ilyen morev álláspontot fog elfoglalni az értéktőzsdével szemben, amikor nagy ipari vállalkozások működnek Erdélyben és a Bánátban, olyan vállalatok, amelyeknek részvényeit föltétlenül torgalmaznia kell egy itt működő tőzsdének.

A konferencia már készen fogja találni a gabonaszakma erdélyi aszúszait, amit a gabonaszin-

a nagykövetek tanácsában váratlanul felvetette Németország leszerelésének kérdését.

Ezt az értesülést megerősíti az a hír is, amely Párisból érkezik és a francia kormány hasonló szándékáról számol be. Hogy a szövetségesek ismét a lefegyverezés gondolatával foglalkozzanak, erre az adott okot, hogy a Németországban megisméltődő zavargások erősen veszélyeztetik a jóvátételt. Berlinben, ahol eddig aránylag csend volt, hét-főn a villanyszolgáltatás körül súlyos zavarok támadtak. A villamosművek munkásai ötven-ezer márka gyorssegélyt követeltek, amelynek a kifizetését az igazgatóság megtagadta. A munkások erre beszüntették a munkát.

Hét-főn este a főváros villanylámpái már nem gyulladtak ki.

Berlin utcáira sötétség borult. Az éjszakai órákban megindultak a tárgyalások a munkások és a városi tanács között, amelynek eredménye az lett, hogy a munkások megkapták a segélyt. Ennek következménye volt, hogy a villanytelepeken hajnalban újra elindították a motorokat.

Németország többi városából is munkavarról érkeznek hírek. A növekvő drágaság miatt sok helyütt tüntetés volt. A munkások jelentékeny bérkövetelésekkel lépnek föl.

Lipcseből is rendezavarásokat jelentenek.

Kedden délelőtt óriási tömeg gyülekezett az Augusts-palotába. A rendőrség kivonult és a tüntetőket a szomszédos utcákba szorította. Az esti órákban a Fleischmarkt-on a munkások még népgyűléseket tartottak.

(Berlin, június 5.) A rendőrség folytatja a ruhrvidéki agitátorok letartóztatását. Hír szerint a kommunista zavargásokat Radek szervezte meg.

dikátus már elkészített. Egyéb szakmák kereskedelmi szokványai még nincsenek összeállítva, de remélhető, hogy amennyiben a tőzsde felállításra aktuális stádiumába lép, a működésüket abba-hagyott különböző szakmai csoportok, mint a gyárju-kereskedők szindikátusa, a tojásszindikátus, az elő-állatszindikátus újra ki fogják építeni régi szervezetüket.

Bethlen beismeri külföldi utjának sikertelenségét

Tizenhárommillió svájci frankkal tartozik a magyar Devizaközpont

(Budapest, június 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetgyűlés keddi ülésén Szcitovszky Béla elnök elparentálta báró Jósika Sámuel, a magyar főrendiház volt elnökét. Ezután Bethlen állott szólásra és a jóvátételi ügyről mondott nagy beszédet:

— Ma nem mondok politikai beszédet — kezdte a miniszterelnök, — aminthogy külföldi tárgyalásaim egész folyamán távol állott tőlem a politika. Csupán néhány támadásra akarok felelni, amelyek külföldi utammal kapcsolatban értek. Azért mentünk ki Kállayval külföldre, mert ez elkerülhetetlenül szükséges volt. Éveken át próbáltuk a koronát stabilizálni, nem sikerült. Nem sikerült pedig elsősorban azért, mert kereskedelmi mérlegünk passzív volt, a legutóbbi évben is az export negyven százalékkal maradt alatta az importnak. Kimentünk tehát külföldre, hogy kölcsönrel segítsünk a helyzetben. Be kell vallanom, utunk nem járt döntő eredménnyel. Súlyos tartozások terhelnek bennünket. Csupán a Devizaközpont tizenhárommillió svájci frankkal tartozik.

Bethlen beszédét a jobboldal megtapsolta.

— Argetoianu anyagilag felelős bonjaiért.

Bukarestből jelentik: A „Lupta” úgy értesült megbízható helyről, hogy a kormány bírói eljárást indít Argetoianu ellen és vagyonát zár alá fogja vétetni, ha a kincstári bonügyletből kifolyólag az államot kár éri.

PILPUL

...
 ☆ „Nálunk ugyanis a baksis a legfőbb érv. Az uralkodik itten.“ Úgyész ur kérem, ezt a merész kiszólást nem a pilpul-rovat szerkesztője kockáztatta meg, aki, mint Ön is tudja, igen szelid és a végtelenségig lojális ember, hanem az a kőtekedő Jorga professzor, aki mindenbe beleüti az orrát. Mi köze tulajdonképpen a történéshöz Jorgának az uszoratörvényhez, amelyet olyan szakzszerűséggel vágott le a parlamentben, mintha valami agyafúrt tudományos hamisításról volna szó. Milyen kapcsolatban van az árdrágítás a történelemmel? Jorga a kamara tegnapi ülésén élesen nekitámadt az uszoratörvénynek és az érvek halmazával bizonyította be, mennyire káros és céltalan a javaslat. Nemcsak hogy nem fog gátat emelni a drágaságnak, de a külföldi tőkét is elriasztja „Románia szegényére és vesztére“. Valami köze mégis csak lehet ennek az uszoratörvénynek a históriához. Jorga nyilván a történelem szemüvegén keresztül nézi Románia közgazdasági életét és a múlt gazdag tapasztalataiból vonja le a következtetést, hogy itt ilyen törvényvel vajmi keveset lehet segíteni. Mert hiszen — veti fel a kérdést — ki fogja alkalmazni ezt a törvényt a liberális bankok ellen? És a történelemből adja meg a feleletet: Senki. A liberális bankok és vállalatok mindig a törvények fölött állottak. Ellenők hiába is hoznak uszoratörvényeket. Néhány zsidó kereskedőt megnyomorítanak majd a törvény paragrafusai, de a mindenható nagybankok védőszárnyai alatt tovább fog folyni a drágítás és a drágulás legtermészetesebb előidézője, a szabad lej-üzérkedés a külföldi börzéken. Am ettől eltekintve, itt minden jószándékot derékbetör a baksis. Ez is történelmi megállapítás. A baksis ellen pedig nem lehet uszoratörvényvel küzdeni. Egészen más törvények kellene ide — mondja rezignáltan a histórikus.

☆ Bethlen gróf csak párisi útján jött rá arra, amit a józan emberek már régóta tudnak. Arra ugyanis, hogy a destruktívnek nevezett ellenzék sokkal kevesebbet árt Magyarországnak, mint az egyesült keresztények fajvédő szánya. Vázsonyi vasárnapi beszédében le is vonja e megismerés logikus következményét: Bethlennek most választania kell aközött, hogy ő üsse-e le jobboldali ellenfeleit, vagy azok üssék le őt. Nem ismerjük teljes alapossággal Magyarországnak mai belviszonyait, de ha Vázsonyi azt mondja, leütni, nyilván ez a politikai szokás odaát. Leütni! Eddig sem történt más, hol a munkásokat, hol a zsidókat ütötték le. Ugyálszik a leütéseknek ez a módja nem tett jót az amugy is letaglózott ország egészségének, elérkezett az ideje, hogy új irányt vegyenek a leütések. Am legyen, ha más út nincs, üssék le egymást a derék ébredők, Európa ezért sem fogja bunak eresztetni a fejét. Mi azonban nem hisszük, hogy ez volna a gyógyulás útja. Amíg Magyarországon leütéssel intéznek el politikai nézeteltéréseket, akár Bethlent ütök le, akár Bethlen üt le másokat, a külföld véleménye nem lesz kedvezőbb. Ököl-lel nem lehet betegét gyógyítani. Magyarországnak talpraállása csak úgy jöhet el, ha az ököljög középkori uralmát az emberiség szelid és megbocsátó rendszere váltja fel. Vázsonyi igazsága itt kezdődik: „Aki gyűlöletet hirdet és a szabadságot lábball tiporja, az nem állhat ki Európa piacára és nem panaszolhatja el a magyarság sebeit és fájdalmait.“

...
 — **Bonyodalmak az argesi püspök-választás körül.** Bukarestből jelentik: Az egyházi konzisztórium tegnapi ülésén heves vita folyt a mára kitűzött argesi püspök-választás felett. A lelkészek többsége ugyanis kifogásolta a kormány jelöltjét, Duma lelkészt, mivel semmiféle akadémiai képzettsége nincsen. Ugyancsak kifogásolták Triteanu román püspök megválasztását is, amelyet törvénytelennek tartanak és kérik fogják annak megsemmisítését. Végül is Dumát választották meg püspökké kétszáz-ötvennégy szótöbbséggel.

Bűnügy egy milliós permisz körül

Ha a cégtársak veszekednek

(Kolozsvár, június 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szenzációs bűnügyben kezdte meg a nyomozást a kolozsvári rendőrség. Az ügy középpontjában egy többmillió értékű marhakiviteli engedély szerepel, amelyet eredetileg Pavlovics Konstantin temesvári nagykereskedő nevére állított ki a kereskedelemügyi minisztérium. Pavlovics azután az üzletet átadta Lövinger Manó rettegi marhakereskedőnek, akit felhatalmazott, hogy az engedélyezett kétszáz darab vágómarhát szállítsa le. Az üzlet lebonyolításához azonban milliók kellettek és Lövinger a pénzt úgy teremtette elő, hogy társas viszonyba lépett a Szilágyi Eleonora cég Náthán nevű igazgatójával, Nagyfaludi Sándor szeszgyári igazgatóval, valamint a Schmidt és Rosenblatt marhakereskedelmi céggel.

Az export megkezdődött már, amikor a konzorciumban egyenetlenség támadt és ennek következtében Lövinger és Nagyfaludi kiváltak a társaságból és visszakövetelték a permiszt. A kiviteli engedélyt azonban Rosenblatt ekkor már letétbe helyezte a Malom-utcában lakó schowi rabbinál, aki annak kiadását megtagadta. Lövinger erre feljelentést tett a Ferenc József-úti városi szigorútanácsnál, amely vizsgálatot is indított ebben a bonyolult ügyben. A nyomozás során a szigorútanács elkobozta a permiszt és kiadta Lövingernek. Rosenblatt és Schmidt erre feljelentést tettek az ügyészségen, mert az elkobzott permisz kiadásával, saját becsülésük szerint, másfélmillió lej kárt szenvedtek.

Az ügyészség az ügy iratait áttette a rendőrséghez és utasította, hogy a kiadott permiszt kobozza el. Rendőri körökben biztosra veszik, hogy a permiszt, amellyel való kereskedést a törvény kimondottan tiltja, meg fogják semmisíteni.

ZSIDÓ KÖZÉLET

...
 A nagyváradai ortodox zsidó tantesület tisztelgése a régi és az új hitközségi elnök előtt. Nagyváradról jelentik: A nagyváradai ortodox zsidó iskolák tantesülete Biró Márk igazgató vezetésével vasárnap küldöttségileg kereste fel Nuszbaum Sámuel lemondott hitközségi elnököt, akinek megköszönték támogatását, majd Ullmann Mórt, a hitközség új elnökét keresték fel, aki az iskolák legmesszebbmenő támogatását ígérte meg.

A diáksegélyző akció. Az ideiglenes Diáksegélyző Bizottság nevében dr. Eisler Mátyás főbíró arra kéri a gyűjtéssel megbízott vidéki hölgyeket és urakat, hogy eljárásuk eredményéről öt sürgősen értesíteni sziveskedjenek, mert a gyorssegélyakciót június folyamán be kell fejezni, illetve a felvett kölcsönt vissza kell fizetni. Ha pedig valaki bármely okból nem vállalhatta a gyűjtést, erről is azonnali értesítést kér, hogy szükség szerint más gyűjtőt kérhessen fel.

A Marica-folyó lesz Törökország európai határa

Lausanne, június 5. A politikai bizottság ülésén a szövetségesek fel fogják szólni Izmed pasát, szakitson eddigi halogató taktikájával, mert a békekötést nem lehet állandóan elhalasztgatni a törökök folytonos intranzigenciája miatt. A törökök lemondtak az Ada-Kaleh szigetére támasztott igényükről és elfogadták a szövetségeseknek az idegen állampolgárokra vonatkozó javaslatát. A szövetségesek elhatározták, hogy az európai Törökország határa a Marica-folyó lesz. Együttal elrendelték a konstantinápolyi megszállás idején hozott rendszabályok megsemmisítését.

Mégsehol és soha

nem voltak kaphatók
 készen olyan kitűnő
öltönyök,
 felöltők,
 fiuruhák,
 mint most
KATZ és MENDEL
 cégnél Cluj, Főtér 10. szám.
 Szövetek nagy választékban.

Sport kötött- szövött Áruház

aradi kötő és kötött-szövöttgyár lerakata
 Kötött kabátok, svetterek,
 kötött ruhák, harisnya és
 keztyű eredeti gyári árban
 o o o kapható o o o
CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Róka, kelme, szőrmefestés és vegytisztítás

a legszebb
 kivitelben a
„KRISTÁLY“-nál
 Cluj. — Telefon 500.

Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban.

* Utazásra el ne feledjünk Diana sósbor-szeszt magunkkal vinni. Általa egyszerű szolgálatos folytán megmenekszünk a gyakori rosszullétől.

Figyelom
 a nagy
 vashid
 sarokra!
 A címre
 figyeljen

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísz tárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Nagy- és kiskereskedők figyelmébe!

TELJES VAGONRAKOMÁNY

C É R N A

G A R. 4 0 0 J D S.

G·B·C

MÁRKA ÉRKEZETT

Landesmann & Weisz

cérna- és pamutáru importörökhöz
 Cluj, Uránia-palota

Eladások mindenkor a legelőnyösebb napi árak mellett történnek. Kérjen árajánlatot!

H I R

Az Uj Kelet az egyetemes or-napilapja.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánn-jelölésével engedjük meg-felírók árak: Egy hónapra-felíró 320 lei. egész-
 Felíró szerkesztő: Márton B-

— **Bukarestbe érke-**
 Bukarestből jelentik: Teg-a szerb királyi pár, akit-kormány tagjai vártak-yachtja késétt, a király-Calarasi hajóra és elé-hajónak, amellyel Petros-Itt a királyi család átsz-öt óraker érkeztek Giu-mobilon hét óraker Buk-

— **Scotus Viator**
 Kolozsvár város tanácsa-ülés keretében diszpolgá-Viator, a nagynevű publ-beszédében köszönetet mo-ért, amelyeket Scotus Via-badulásért tett és közölt-város tanácsa érdemeiért-választotta meg. Utalea-angolul felelt. Megköszönt-entette, hogy mindig is-román nemzet egysége é-kája és örömmel látja, h-tólti hivatását a román k-reményét fejezte ki, hog-Románia megalkítása fű-gájukat centralizáló töre-nyen átkölcsönözhetnének-hanem a modern feltétel-tartomány bőséges tör-egyszersmindenkorra elve-melenség módszerét. A-megjelent notabilitások a-cékig ünnepelték.

— **A görög kü-**
 utja. Bukarestből jelen-tegnap bankettet adott-ügyminiszter tiszteletén-Alexandris utazásának-országának a kisanantth-ségét megbeszélje, azo-kereskedelmi és egy-előkészítése. Alexandri-Sassu miniszterekkel t-nál jelenik meg at-Belgrádba utazik.

— **A felfüggeszt-**
 gató utódja. Megirtak-hogy a kormány az or-nak igazgatója ellen vi-gálatok eredménye Rus-pénztár igazgatójának f-Sion regáti betegpénztá-

— **Felbontották**
 létét. Bukarestből jelen-széken tegnap nyitottá-deletét. Elias egész va-hagyta, azzal a ren-Menachem nevet viselő-amely a kulturintézet-jótekonysági intézeteke-száz ágyas modern k-iskolát és egy gimná-mind Elias nevet vi-bizottság kezelje, am-herceg, Marcu Holst-megüresedett helyeke-tölti majd be. Amenny-utasítaná az adomány-Elias vagyónát egyébk-

— **Kerületi**
 váradon. Nagyvárad-iparfelügyelőség hely-segét szerveztek Nagy-Cheresiu János iparfe-

— **Kereskede-**
 Oroszország közö-„Diniarsa“ galaci é-Oroszország között m-szerint a két ország-mat Galac kikötőjén

HIREK

Ar Uj Kelet az egyetemes erdélyi és hánsági zsidóság napilapja.
Ar Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei felévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Feltétel szerkesztő: Marlon Ernő dr.

— **Bukarestbe érkezett a szerb királyi pár.** Bukarestből jelentik: Tegnap érkezett Giurgiuba a szerb királyi pár, akit a királyi család és a kormány tagjai vártak. Miután a vendégek meghívta később, a királyi család felszállt a Olaszai hajóra és elébe indult a jugoszláv hajónak, amellyel Petrosani falunál találkoztak. A királyi család átszállt a szerb yachtra és két órákor érkeztek Giurgiuba, ahonnan autóbusszban hét órákor Bukarestbe érkeztek.

— **Scotus Viator kolozsvári diszpolgár.** Kolozsvár város tanácsa ma délután ünnepi tanácsülés keretében diszpolgárává választotta Scotus Viator, a nagynevű publicistát. A primár üdvözlő beszédében köszönetet mondott a nagy szolgálatokért, amelyeket Scotus Viator a román nép felszabadításáért tett és közölte vele, hogy Kolozsvár város tanácsa érdemeiért a város diszpolgárává választotta meg. Utalea beszédére Scotus Viator megköszönte a megízeltetést kijelentve, hogy mindig is legszebb emléke lesz a román nemzet egysége érdekében folytatott munkájára és örömmel látja, hogy Erdély fővárosa belvárosi hivatalát a román kultúra érdekében. Ezután reményét fejezte ki, hogy azok, akik az új Románia megalkotása függ, nem pazarolták energiájukat centralizáló törekvésekre, amelyeket könnyen átköszönözhetnek a nyugati államoktól is, hanem a modern feltételekhez fogják alkalmazni a román nyelv bőséges történelmi tapasztalatait és egyszerűségeket elvetik maguktól a faji túrelmeleg módszerét. A beszéd elhangzása után a megjelent notabilitások az illusztris vendéget perlelő ünnepelték.

— **A görög külügyminiszter bukaresti útja.** Bukarestből jelentik: A külügyminiszter tegnap bankettet adott Alexandris görög külügyminiszter tiszteletére. A „Dimineata” szerint Alexandris utazásának főcélja, hogy Görögországnak a kisantantba való belépése lehetőségét megbeszélje, azonkívül a görög-román kereskedelmi és egy külön szállítási szerződés előkészítése. Alexandris ma Bratianu Vintila és Sasso miniszterekkel fog tárgyalni, este a királlyal jelenik meg audiencián, holnap pedig Belgrádba utazik.

— **A felfüggesztett munkáspénztári igazgató utódja.** Megirtuk néhány nappal ezelőtt, hogy a kormány az országgrész több betegpénztárának igazgatója ellen vizsgálatot indított. E vizsgálatok eredménye Russu Miklós kolozsvári betegpénztár igazgatójának felfüggesztése lett. Utódjául Sion rezáti betegpénztári tisztviselőt rendelték ki.

— **Felbontották Elias bankár végrendeletét.** Bukarestből jelentik: A bukaresti törvényeszen tegnap nyitották fel Elias bankár végrendeletét. Elias egész vagyonát a román akadémiára hagyta, azzal a rendeltetéssel, hogy ez Elias Menachem nevet viselő nagy alapítványt létesítsen, amely a kulturintézeteket, valamint a különböző jótékonyági intézeteket támogatja, ezenkívül egy száz ágvas modern kórházat, továbbá egy ipariskolát és egy gimnáziumot létesítsen, amelyek mind Elias nevet viseljék. Az alapítványt egy bizottság kezeli, amelynek tagjai Barbu Stirbei herceg, Marcu Holstein és Pantazi. Az esetleg megüresedett helyeket pedig a kultuszminiszter tölti majd be. Amennyiben az akadémia visszatartaná az adományt, úgy az a fővárosra száll. Elias vagyonát egyébként nyolcszázmillióra becsülik.

— **Kerületi kasszafelügyelőség Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik: A felavatott kasszafelügyelőség helyébe kerületi kasszafelügyelőséget szerveztek Nagyváradon, amelynek vezetője Cheresiu János iparfelügyelő lett.

— **Kereskedelmi egyezmény Ausztria és Oroszország között.** Bukarestből jelentik: A „Diminbara” galaci értesítése szerint Ausztria és Oroszország között megállapodás jött létre, amely szerint a két ország közötti kereskedelmi forgalmat Galac kikötőjén át fogják lebonyolítani.

Véres harcok Triesztben a kommunisták és fascisták között

A kommunisták a Modiano-villába torlasztották el magukat, amelyet a fascisták megostromoltak. Három halott, két sebesült

(Triest, június 5. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A kommunisták és fascisták között kedden véres harc tört ki. A fascisták megtámadták a város kommunistaérzelmű munkásait, akik az egyik téren népgyűlést tartottak. A munkások a fascisták tördözései előtt a Modiano-villába menekültek, amelynek kertésze azonban ki akarta őket szolgáltatni a fascistáknak. A kommunisták erre a kertészt megölték. Végül a

késő éjjeli órákban a fascisták körülvevették a Modiano-villát és revolyvertűz alá fogták. Óriási pánik támadt. A kommunisták a villa hátsó részén próbáltak menekülni, sokan az ablakon ugrottak ki. A támadás következtében két kommunista meghalt, kettő súlyosan megsebesült. A rend csak a késő hajnali órákban állott helyre. A rendőrség megindította a nyomozást. Eddig mindkét részről több letartóztatás történt.

— **Meggyilkolták a saragossai püspököt.** Saragossából jelentik: A saragossai püspököt tegnap ismeretlen tetesek meggyilkolták.

— **Husadikáig szünetel a lakáshivatal.** A kolozsvári rendőrségen működő lakáshivatal Dumitrescu elnök betegsége miatt június husadikáig nem tart lakásügyi tárgyalásokat. Ezalatt elől a felosztott lakbérleti hivatal sorsa is, melynek fentartása érdekében a lakbérleti bizottság memorandumot intézett a belügyminiszterhez, akit a megszüntető rendelet visszavonására akarnak bírni. Ar emlékiratot Stefanescu delegált megyei prefektus tegnap vitte Bukarestbe.

— **Kolozsvár erdőit nem sajátítják ki.** A kolozsvári agrárrezort főigazgatója Petrius, kedden érkezett Utalea polgármesterrel, Moga városi és Bolfa gazdasági tanácsossal a városi ingatlanoknak a kisajátítás alól való részbeni mentesítéséről. Megállapodtak abban, hogy Kolozsvár város erdőit mentesítik a kisajátítás alól, ezenfelül még kétezer hold legelőt és háromezer hold szántót. Kisebb bonyodalom támadt a görögkeleti erdekség javára történt kisajátítás körül. Az érsekség számára ugyanis a város tarcsai gazdaságából kétszáz holdat hasítottak ki. Az érsek saját maga számára száz hodra tartott igényt és ezt a száz holdat a tarcsai gazdaság legjobb minőségű, sik területen lévő részéből választotta ki. A görögkeleti lelkészek az elintézésnek ezt a módját magukra nézve nem tartották kielégítőnek s kijelentették, hogy a részükre kijelölt földre nem reflektálnak. A birtokátadásról a városi tanács megbízottai jegyzőkönyvet vettek fel és ebben a jegyzőkönyvben leközölték a görögkeleti lelkészek visszalépését.

— **Leégett egy üvegyár.** Bukarestből jelentik: A Piatra Neamtz melletti Negulestiben lévő üvegyár leégett. A kár meghaladja a tízmillió lejt.

— **Kigyulladt műhely.** Nagyváradról jelentik: Ma reggel Grünwald Sámuel üvegiszövőmester Gerlicsi-utcai műhelyében felrobbant egy benzintartály és csakhamar lángborult az egész műhely. A kivonult tűzoltóságnak sikerült a tüzet elfojtani és így a kár jelentéktelen.

— **Házasság.** Ábrahám Eszti ke Felső-Tatárlaka és Rosenberg Dávid Szász-Nádas jegyesek.

— **A városi tanács Nemoianu inspektor ellen.** Kolozsvár város költségvetését tudvalevőleg Nemoianu inspektor vizsgálja felül. A belügyi inspektorok többek között az a terve, hogy igen sok állást törölten a város adminisztrációjából és pedig olyan módon, hogy a tisztviselőket máról holnapra el akarja bocsátani. Utalea polgármester tegnap kijelentette Stefanescu prefektus előtt, hogy az Erdélyben ma is érvényes jogrend szerint a kinevezett tisztviselőket kártérítés nélkül állásukból nem lehet kiemelni. Felkérte a prefektust, járjon közbe a belügyminiszternél, hogy a vezérinspektor megbízását vonják vissza. A tanács elhatározta, hogy abban az esetben, ha Nemoianu vezérinspektor megbízását fentartják, a városi tanács elhagyja helyét.

— **Áthelyezték a rendőri panaszirodát.** Meszesan Traján rendőrkapitány, a kolozsvári államrendőrség büntügyi osztályának főnöke a panaszfelvevő irodát, amelynek élén eddig Nemes Joachim irodafőnök állott, a nyolcas számú szobából a hatos számú irodába helyezte át. A panaszok felvételével Avram detektívét bízták meg.

— **Nagy tűz egy bukaresti vagongyárban.** Bukarestből jelentik: Tegnap nagy tűz pusztított a bukaresti Vulcan vagongyárban. A kár több millió.

— **Uj rend a határon a vámvizsgálatnál.** Nagyváradról jelentik: A biharpüspöküi vámkielendítés érdekes rendeletet kapott ma a kolozsvári vámigazgatóságtól. A rendelet, amelyet Dacia inspektor út alá, előírja, hogy csak azok a vám-tisztviselők érintkezhetnek az utazó közönséggel, akik a román nyelven kívül a magyar nyelvet is bírják. A vámigazgatóság megtette a szükséges intézkedéseket a magyarul nem tudó tisztviselők kicserélésére.

— **Ujabb letartóztatás a rákosszentmihályi gyilkosság ügyében.** A rendőrség ma hallgatta ki a Budapestre hozott ditrói Puskás Albert szegedi műszerüzemi tisztviselőt, Molnár Tóth József sógorát, aki elmondta, hogy megjelent a villában és megkérdezte Kövesné, hova tették az öreg Lahmann. Az asszony elmondta, hogy előbb ő megmérgezte, majd Tóth József revolverrel többször belelőtt, azután együtt eltemették az istállóban. A rendőrség ditrói Puskás Albertet őrizetbe vette, mert az a gyanu, hogy a bevallott bűncselekményeken kívül mást is elkövetett. Tóth József ma folytatta vallomását. Beismerte, hogy az öreg Lahmann pontosan Urnapján ölték meg. Két órákor az asszony megmérgezte, ő pedig hátulról agyonlőtte. Arra a kérdésre, hogy a rengeteg pénzt hová tette Tóth felsorolta, mennyit adott utlevelekért, mennyit tett ki Lahmann szállodai és ételmezési költségei, lakása, mit fizetett a különböző igazolványokért és a bádoghordókért. A rengeteg kiadás után, alig hat és félmillió koronája maradt. Ezen értékpapirokat vett. A nyomozás még sok időt fog igénybevenni, a detektívek még nagy és nehéz munka vár, amíg a vallomásokat kiegészítik és az összes bizonyítékokat be tudják szerezni.

— **Kínában elrabolják az idegeneket.** Tiencsinből jelentik: Az utóbbi időben a fővonalokon kínai vonatablók garázdálkodnak. Az a módszerük, hogy az előkelő polgári utasokat elrabolják és azután váltságdíjat követelnek értük. Eddig még nem fedezték fel a vonatablók rejtekhelyét. Legutóbb egy amerikai, egy angol és egy mexikói utast szabadonbocsátottak, ezeket azonban bekötött szemmel vezették Tiencsinbe úgy, hogy a visszavezető utat nem tudták megmutatni. A vonatablók még most is nyolc külföldi utast tartanak fogva. A rendőrség nagy erővel nyomoz utánuk.

— **Ausztria szanálása.** Londonból jelentik: Zimmermann osztrák tömegbizott kihallgatásán jelent meg Curzon. A kihallgatásról Zimmermann úgy nyilatkozott, hogy Curzon szavaiban Ausztria új életének alapjai vannak lerakva.

* **Tolongás.** Főter 9 szám alatt, hol az embertömeg szinte sorfalat alkot, hogy potomáron jó cipőhöz jusson. 249, vagy 349 lejért bárki elszakíthatatlan cipőt vásárolhat. A „Bata” cipőlerakat csak két hétig árusít ilyen árban, tehát jó lesz sietni.

* **„Olla” gummi használata feltétlen biztonságot nyújt.**

* **Nem árt a kőd, sár, eső, ha Brazay-borszeszt használ.** Kapható mindenütt.

* **Tapéták a legmodernebb és művész kivitelben,** bársony, selyem és legszebb mintákban kaphatók a Friedmann-féle könyvkereskedésben Kolozsvár, Főter 28. Szobák és lakások tapétázását vállalom. Minták vételkötézettség nélkül megtekinthetők.

* **Bürger-gyarak Tg.-Mures vegyészeti osztálya szállít minden mennyiségben terpentint és ásványolajmentes carbolineumot.**

KÖZGAZDASÁG

Ujból ötszáz AV-kocsit ad a magyar államvasut

Biztosították a tüzifaexport zavartalanosságát. A nagyváradi vasúti konferencia eredményei

(Kolozsvár, június 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy az erdélyi fások és gyár-
iparosok memorandumot intéztek a CFR. vezér-
igazgatóságához, hogy a kivittelt megbénító export-
tarifát engedje el, a zárolt szénkészletekből pedig
husz százaléknál többet oldjon fel. A memorandum
sorsáról, amelyet Hosszu János kolozsvári üzletve-
zető pártolólaj terjesztett fel Bukarestbe, még
nem érkezett hivatalos értesítés, de a legfőbb vám-
bizottság már foglalkozik az új kiviteli illetékek
megállapításával és nagyon valószínű, hogy a vám-
díjakat le fogják szállítani. Gazdasági körökben
remélik, hogy a vasut is engedni fog az ötven
százalékos exporttarifából, minthogy maga Mosoiu
miniszter is meggyőződött a helyzet tarthatatlan-
ságáról, amikor a határállomások meglátogatása
alkalmával tapasztalta, hogy a kivitel hatodára
csökkent.

A kivitel újbóli fellendülését jelzi az a meg-
állapodás is, amely június negyedikén jött létre a
CFR. és MAV. kiküldöttjei között. A magyar és

Román nyelvre kell átírni az ipar-
igazolványokat. Az iparhatóságok újabb szigorú
rendeleteket kaptak, amelyek szerint az összes
román nyelvre még át nem íratott iparigazol-
ványokat egy bizonyos idő elteltével hatály-
talanítani kell. Ennek elkerülése céljából a
kolozsvári Gyár- és Iparosok Szövetsége felhívta
tagjait, saját érdekeikben az átíratásokat végez-
zék el. Az előírás szerint az illetékes iparható-
ságokhoz egyszerű kérvényt kell szerkeszteni,
melyben kérni kell a román nyelvre való át-
írást és csatolni kell az eredeti, régi iparigazol-
ványt. Amennyiben az eredeti igazolvány
valamelyik hivatalnál volna letéve, a másolat
becsatolása mellett közölni kell, hogy hol s
mily szám alatt fekszik az eredeti.

Milyen értékben kell adó szempontjából
leltározni? A kereskedelmi és iparvállalatoknál
a nyereség és így az adóköteles jövedelem kiala-
kítására, lényeges befolyással van az árukészletek,
nyersanyagok és gyártmányok leltári becserkéke.
Erre vonatkozólag az utasítás, — amely törvényes
körvél bír — a következőképpen intézkedik: Az
árúkészletek az évi zárlat pillanatában bírt be-
szerzési árban leltározandók. Más szavakkal ez azt
jelenti, hogy bármikor vásároltattak volna az áruk,
olyan értékben veendő fel a leltárba, mintha a
zárlat idejében vásároltattak volna, az azon időben
létező beszerzési árak mellett. Például az 1922.
évi október havában vásárolt cukor, nem az akkori
beszerzési árban veendő fel a leltárba, hanem az
1922 december 31-iki beszerzési árban, amely
dráguló irányzatnál magasabb, olcsóbb irányzatnál
alacsonyabb. Az üzleti év lezárásának pillanatában
feldolgozatlanul maradt nyersanyagok, az áru-
készletekhez hasonlóan, olyan beszerzési árban
leltározandók, — tekintet nélkül tényleges beszer-
zési áraikra — amellyel a lezárás idejében be-
szerezhetők lennének.

A fedett kocsik többletdíja. Bukarestből
jelentik: Azok az áruk, melyek fedetlen kocsik-
ban szállíthatók, a CFR-nek most kiadott rende-
lete értelmében fedett kocsit kaphatnak, ha a száll-
ítási díj 10 százalékat többletként fizetik a száll-
ítók. Az állomások a kerületi igazgatóság rende-
lete alapján tüzfát is szállíthatnak fedett kocsiban
abban az esetben, ha az üzletszabályzat rendelkezé-
ségei szerint, csak fedett kocsiban szállítható áruk
feladása után, fedett kocsival rendelkeznek.

Milyen összeg szükséges a postautalvá-
nyok kifizetésére? A „Közgazdaság“ legújabb
száma közli: A postautalványforgalomban fellépett
bajok még mindig fennállanak, a kereskedők és
bankok hetekig tehetetlenül állottak a váratlan
gazdasági fennakadással szemben. Most azonban
azok, akik nagyobb forgalmat csinálnak pénzes-
utalványokkal, már kitalálták annak a módját,
miként lehet rendelkezni a címükre érkezett pénz-
zel. Az eljárás, amelyet kényszer-clearing forga-
lomnak is nevezhetünk, a következőképp történik:
Feladnak egy utalványt például egy aradi pénz-
intézet által megjelölt bukaresti banknak a címére.

román államvasutak delegátusai ugyanis tegnap dél-
után konferenciát tartottak Nagyváradon és meg-
állapodtak abban, hogy a magyar államvasut
ezenül ismét ötszáz AV. Hungaria-kocsit ad na-
ponta a román exportnak az eddigi száz helyett.
Ami azt jelenti, hogy a CFR. jevitani akar a ki-
vitel helyzetén és így remélhető, hogy a kivitelre
szánt árak után fizetendő külön ötvényszázalékos
tarifát le fogja szállítani s akkor az export ismét
eléri a napi hatszáz vagont. A mostani megállapo-
dás főleg a tüzifaexport zavartalan lebonyolítását
biztosítja, ami már meg is kezdődött. A rendelke-
zésre bocsátott magyar vagonokat a következő há-
rom határállomáson engedik be: Kötégyán, Bihar-
püspöki és Érmihályfalva, mégpedig olyan arány-
ban, hogy a két bihar megyei vámpont 200—200,
az érmihályfalvai állomás száz kocsit kap naponta.
Valószínű, hogy a két államvasut legközelebbi ér-
tekezletéig, amely két hét múlva lesz, a kiviteli
illetékeket is leszállítják és akkor még fokozottabb
mértékben fog megindulni az erdélyi export.

Az utalvány értékét azzal az utalvánnyal fizetik
ki, amelyik címükre érkezett, de amelyet a posta-
hivatal nem tud beváltani. Miután a bukaresti
postahivatalok akadálytalanul fizetnek, az aradi
bank diszponál a bukaresti intézet utján a pénzzel
s vagy kifizeti a félnek az utalvány értékét, vagy
visszadirigálja pénzeslevélben vagy táviratilag.
Egyebekben nyilvánvaló, hogy a postaigazgatóság-
ok felosztásával az utalványforgalomban teljes
csőd állott be és a bukaresti központ képtelen az
ország összes hivatalait a szükséges összegekkel
ellátni. Temesvárra több mint 16 millió, Aradra
négy millió, Nagyváradra kilencmillió, Kolozsvárra
2,5 millió, Szatmárra 1,5 millió lej kellene, hogy
az eddig összegyűlt postautalványokat kifizessék.
Ezenkívül legalább 20 millió lej szükséges a
brassói, marosvásárhelyi, nagyszebeni, továbbá az
összes kisebb helységek ellátmányainak kielégíté-
séhez.

Az ipari kedvezményben részesülő vál-
lalatok adója. Az állami kedvezményeket él-
vező vállalatok 1922—1923. évi adójának meg-
állapítására hivatott bizottságok június 1-én
kezdtek meg működésüket. Erdélyben és a Bán-
ságban két ilyen bizottság működik és pedig
Kolozsváron és Temesvárott. Az állami kedvez-
ményeket élvező gyárak nem voltak tisztában,
a két bizottság az összes ipari kedvezményt él-
vező vállalatok adóját egy évre utólag állapítja-e
meg. A munkaadók szövetsége e célból meg-
kereste Simionescu vezérigazgatót, aki úgy tá-
jékoztatta a szövetséget, hogy a bizottságok az
1922. április elsejétől 1923. március 31-ig ter-
jedő költségvetési évre fogják az iparpártolási
törvényben megállapított kedvezmények része-
sülőinek adóját kivetni, miután az 1923. ápri-
lis elsején életbelépett új adótörvény értelmé-
ben az egyébként iparpártolási kedvezményt
élvező vállalatok sem részesülnek adóenged-
ményben.

Telefonösszeköttetés a Bánát és Buk-
arest között. Temesvárról írják: A Bánáti Gyá-
rosok Szövetségének legutóbb tartott ülésén
elhangozott kívánság szerint azt a kérést ter-
jesztették a kormány elé, hogy a Temesvár—
Bukarest között szükséges közvetlen telefon-
összeköttetés mielőbb valósuljon meg. Temes-
várnak feltétlenül szüksége van a fővárossal
való közvetlen telefonkapcsolatra. A kérésre
a napokban várják a választ.

* A vállalkozók figyelmét nem kerülheti
el a Közgazdaság-Rumánischer-Lloyd „vállalkozás“
rovata, amely árlejtéseket, pályázati hirdetménye-
ket, külföldi keresleteket és kínálatokat, a leg-
újabb műszaki híreket, az építőanyagok árupiacát
és a vállalkozás minden eredményét közli. A Köz-
gazdaság-Rumánischer-Lloyd kiadóhivatala Cluj,
Str. Regina Maria 34.

* Dr. Sebestyén József és dr. Fischer
Tivadár ügyvédek irodájukat Piata Unirii 6.
szám alól Piata Unirii 20. szám alá, a Kereske-
delmi Hitelintézet Rt. épületébe helyezték át.

A mai valutapiac

Javul a lej Párisban. Esnek a külföldi devizák.
Emelkedik a márka Zürichben. Nagy baisse a
berlini tőzsdén

Kolozsvár, június 5. (Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) A lej a tegnapi párisi tőzsdén újabb
harmincöt pont ugrással 820-ra emelkedett. A mai
párisi nyitáskor a lej tovább javult, 820-ról 837-re.
A lej emelkedése következtében a nyugati devizák
estek. A lej javulása a vételkedvet fokozta, mert
a szakkörök most is ideiglenes javulásnak tudják
be a lej újabb párisi emelkedését. A német márka
a mai zürichi tőzsdén tizenkét pont ugrással 88-ra
emelkedett. Emelkedő kurzusát a zárlatnál is meg-
tartotta. A berlini tőzsdén óriási árfolyamesések
voltak. A dollár 73200-ról 62500-ra, a font ster-
ling 335600-ról 285000 márkára esett.

Irányzat: A nyugati devizákban hullámlás,
francia frankban gyengülés.

Június 5-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:
3300—3400 magyar koronát,
36500—37000 osztrák koronát,
8-15—8-16 francia frankot,
2-90—2-91 svájci frankot,
0-52—0-52 1/2 dollárt,
11-15—11-18 olasz lírát,
39400—39600 német márkát.

Valutapiac június 5-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1230, London 895,
Newyork 192, Róma 905, Zürich 3525, Prága
570, Bécs 28-50, Budapest 4-25, Berlin 2650.

Bukarest. Valuták: Márka 40, léva
140, török lira 110, font sterling 890, francia
frank 1320, svájci frank 34 1/2, lira 900, drachma
280, dinár 205, dollár 193, Napoleon 700,
osztrák korona 29, magyar korona 425, cseh
korona 600, lengyelmarka 40.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 88—88,
Newyork 554-25—554 1/4, London 2563—2563,
Páris 3560—3560, Milano 2555—2555, Prága
1659—1659, Budapest 10 1/4—10 1/4, Belgrád
690—690, Bukarest —, Varsó 98—98, Bécs
78 1/8—78 1/8, Bécs lebélyezett 78.

Párisi zárlat: Lej 8-15.

Berlin. Nyitás: Róma 3005, London 300000,
Newyork 65000, Páris 4170, Zürich 11730,
Prága 6950, Bécs —, Budapest —.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfo-
lyamai: Napoleon —, font sterling 24390—
24499, dollár 5265—5415, francia frank 343—
353, márka 850—1010, olasz lira 243—253,
osztrák korona —, lej —, szokol —
—, svájci frank —, dinár 6550—6750,
lengyel marka 930—1010.

A budapesti értéktőzsde zárlata. Magyar Hitel
48.000, Osztrák Hitel 16000, Zabolai 31000, Rima
29.100, Délvasut 17.750, Államvasut 99.000,
Kohó 114.000, Ganz-Danubius 2.400.000, Kőszén
373.000, Papír 10000, Slavonia 14000, Viktoria
37.500, Kereskedelmi Hitel 12250, Kereskedelmi
Bank 84000, Baróti 5300, Urikány 203.000,
Láng 44.000, Lipták 5900, Schlick 33.000, Brasó-
sói 86.000, Cukoripar 480.000, Klotild 19.500,
Temesi szesz 25.000. Beocsini 148.000, Salgó
109.000, Atlántika 17.000, Földhitel 48.000, Mú-
trágya 80.000.

SPORT

A bajnokság állása

	Játszott	Nyert	Eldönt.	Vesztett	Góltárány	Pont
1. Haggibbor	11	6	5	—	14—4	17
2. Victoria	9	3	6	—	11—3	12
3. KAC	12	3	6	3	11—9	12
4. Universitatea	11	4	3	4	13—8	11
5. KKASE	11	3	4	4	6—8	10
6. CFR	11	2	4	5	5—15	8
7. KMTE	11	1	4	6	1—14	6

A bajnokság jelenleg Haggibbor áll 17 pont-
tal, hátra van még egy mérkőzése a Victoriával,
melyet ha megnyer, egy a bajnokság győztese lesz.
Ha azonban a Victoriától vereséget szenvedne és
a Victoria hátra levő két mérkőzését (Universi-
tatea, KKASE) megnyeri, úgy az idei bajnoksá-
got ismét a Victoria nyeri meg. Az elsősgé két-
dése tehát a két csapat vasárnapi mérkőzésén dől

el. A mérkőzés győztese
nökság győztese is. Nyilt
is. Ha az Universitatea
Victoria ellen megnyeri, u

A KKASE 10 pon
ha hátralevő mérkőzését
nem változathat helyezés

A KMTE „rossz”
gólukkal szemben 14-et
mas játékkal megszerzett
sem tudtak tavasszal sze
CFR mérkőzésen nem s
már ez sem változathat

A mai triálmérk
restben eldöntésre kerül
mérkőzést megelőzően ma
mérkőzés lesz a sporttele
kapitány a következő ját
mérkőzésre.

Kolozsvárról: Ja
Szatmári.

Nagyváradról: Ba
Drescher.

Temesvárról: K
Frech L., Halmos, Cham

Aradról: Romvári
Marosvásárhelyről

A triálmérkőzés
válogatott kapitánya ö
gyet, kik június 10-én
fogják.

* Strandruhá,
gyönyörű kivitelben kap
árubázában Cluj, Calea
ben és felszerelésekben

Karameflák (tel. R
meg)

Kérje mindenütt! M

SZÍNHÁZ

He

Szerda: Levendula.

Rendes helyár
Sorozatszám:

Csütörtök: Hol a férjem
mán Sári ve
árakkal. Pre
szám: 425.)

Péntek: Hol a férjem
vendégszínház
bérlet 143.

A színház

Fenevad a ker
egyik legnagyobb sikert
spanyol bohózat volt,
őtször adtak éjjeli elő
lebbi előadása szomb
lesz a kerti színpadon
jegyek már most vált

Hol a férjem?
már a Hol a férjem
nek csütörtökön este

Magdolna. Sz
vasárnap esti repriz
fogják teljesen új sze
napi reprizt premierhe

Karinthy Frig
Napról-napra nagyobb

Külföldi likör-
különlegesség

Palma
Kaucsuktalp és kaucsuksarok
tartósabb a legjobb bőrnél!

A mérkőzés győztese az 1922-23. évi bajnokság győztese is. Nyílt a harmadik hely kérdése is. Ha az Universitatea hátralevő mérkőzését a Victoria ellen megnyeri, úgy megelőzheti a KAC-ot.

A KKASE 10 ponttal az 5-ik helyen áll, ha hátralevő mérkőzését (Victoria) meg is nyeri, nem változthat helyezését.

A KMTE „rossz” utolsó, egyetlen adott előjuttal szemben 14-et kaptak és összes szorgalmas játékkal megszerzett 6 pontjukhoz egy pontot sem tudtak tavasszal szerezni, ha csak a hátralevő CFR mérkőzésen nem szereznek pontot, azonban már ez sem változthatat utolsó helyezésén.

A mai trialmérkőzés. A vasárnap Bukarestben eldöntésre kerülő Románia—Jugoszlávia mérkőzést megelőzően ma, szerdán délután trialmérkőzés lesz a sporttelepen. Morár dr. szövetségi kapitány a következő játékosokat hívta meg a mai mérkőzésre.

Kolozsvárról: Jakobi, Guga, dr. Hirsch, Szatmári.

Nagyváradról: Bartha, Rónai, Ströck, Kinigli, Drescher.

Temesvárról: Kozovits, Wetzer, Szilágyi, Frech I., Halmos, Chambre, Matek.

Aradról: Romvári, Szabó, Fuhrmann.

Marosvásárhelyről: Szász, Szilágyi.

A trialmérkőzés után Morár dr. a nemzeti válogatott kapitánya összeállítja a legjobb tizenegyet, kik junius 10-én Románia színeit képviselni fogják.

* Strandruhák, dresszek, cipők és sapkák gyönyörű kivitelben kaphatók Sugár & Co. sportruházában Cluj, Calea Victoriei 5. Tenniszépőkben és felszerelésekben nagy választék.

Karamellák (tej-, kávé- és csokoládéban) megérkezték

Kérje mindenütt! Minőségük a legkiválóbb!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Szerda: Levendula. (Operettujdonság, 5-ödször. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 142. A. Sorozatszám: 424.)

Csütörtök: Hol a férjem? (Ujdonság, először. Kálmán Sári vendégtájkával. Premier helyárrakkal. Premier bérlet 57. sz. Sorozatszám: 425.)

Péntek: Hol a férjem? (Másodsor. Kálmán Sári vendégtájkával. Rendes helyárrakkal. Napi bérlet 143. szám B. Sorozatszám 426.)

A színházi iroda hírei

Fenevad a kerti színpadon. Az idei évad egyik legnagyobb sikerű ujdonsága az a kacagtató spanyol bohózat volt, amelyet a Fenevad címen először adtak éjjeli előadásban. A Fenevad legközelebbi előadása szombaton éjjel féltizenegy órakor lesz a kerti színpadon. A helyárrak igen olcsók és jegyek már most válthatók.

Hol a férjem? Az utolsó főpróbák folynak már a Hol a férjem új francia vígjátékából, amelyek csütörtökön este lesz az első előadása.

Magdolna. Szorgalmasan készül a színház a vasárnap esti repizre. Rákosi Jenő Magdolnáját fogják teljesen új szereposztásban előadni. A vasárnapi repizt premierhelyárrakkal tartják meg.

Karinthy Frigyes és Zsolt Béla matinéja.

Napról-napra nagyobb az érdeklődés a vasárnap.

délelőtt 11 órakor megtartandó Karinthy-matiné iránt. A matinét premierhelyárrakkal tartják meg.

Levendula. Egyre nő a közönség érdeklődése a színház nagyszerű operette-ujdonságának, a Levendulának előadásai iránt. Szerdán este ötödször, szombaton este hatodszor és hétfőn hetedszer fogják adni az ujdonságot.

Film-ujdonságok. Az Egyetem-mozgóban csütörtökön és pénteken Lady Godia. Az Urániának egész heti műsorát a Dr. Nabuse tölti be. Az Apollóban a Vörös boszorkány. Szerdán a második rész, csütörtökön a harmadik rész s pénteken a befejező rész kerül színre. Szombaton az Apollóban a Lady Godiva, vasárnap pedig Vera Baranka kerül színre.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szóig — 20 lei. Jelleges hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatásban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Egy idősebb és egy fiatal románul, magyarul beszélő ügyes kiszolgáló segédet keresek a rőfös és divatszokmában. Fényképes ajánlatot kér Spitz Béla Satmar. 5656

Gyógynövényeket
bármilyen nagy mennyiségben vásárol a „Herba” gyógynövény nagykereskedés Cluj, Strada Nic. Iorga 2.

Bor-, sör- és szeszraktárnok állást keres szombathelyen. Levelek „Megbízható” jellegre a kiadóba küldendők. 5688

Könyvelési osztályunk részére gyakornokot azonnali belépésre beresünk. Deutsch Testvérek Cluj. Piata Unirii 26. 4569

Tordán Bánya gyógy-sósfürdőben azonnal beöltöztethető, kies fekvésű, csinos, emeletes nyaraló villaépület 60.000 leiert eladó. Megbízott: Luka ügynökség Torda. 5670

Ügyes segéd üveg- és porcellánszakmában felvétetik. — Ajánlatot kér: Schwimmer Ernő. Dej. 5689

Pótvizsgára előkészítetek; francia, német és román nyelveket tanítok. Cim a kiadóban.

Singer varrógép eladó, bevett géphimnusz díjlanul kitanítom. Bíróné Boeskuin. 3. sz.

Eladó sarokház üzlet-helyiséggel forgalmas helyen, azonnal beköltöztethető. Cim a kiadóhivatásban. 5693

Állás- és szerszám-anyag

Építkezéshez használt állapotban megvételre kerestetik. Ajánlatokat ár, mennyiség és minőség feltüntetésével a kiadóhivatálba kéretnek. „Építész” jelige alatt. 5692

Fűszer és csemegeüzlet italmérrel kiadó. Monostori-ut 33. sz. 5668

Tavaszi divatujdonságok:
BOERBERRY, COOVERCOOT köpenyre és kosztümre, CSIKÓS ANYA-GOK ALJAKNAK nagy választékban 1472

Circus Olympia

Városunk közkedvelt vállalata a közeli napokban megérkezik

84 személy,
26 ló, saját villanyvilágítás és zenekar

Bővebbet a falragaszokon
5678

Telefon 81. **Ládagyár** Főközfűtő: Egeres
Mindennemű ládákat és fadóboxokat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napon. 1361
Sajovics és Lehovits faterkedés és ládagyár Cluj, Strada Cernauji (volt Kajantói-ut) 1 szám

Első és legnagyobb francia hajószállító
Luxusgőzösök
Newyork, Cuba, Mexico-ba stb.
Bukarest, Pàris, Havre utvonalon át.
Vezérképvislet Nagyrománia részére:
ADOLF SALOMON FIA
Bukarest, strada Paris No. 14
Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajáttók. Lloyd 1637 1541

AC
Idi devizák...
Kelet tud...
London 895...
Prága...
Belgrád...
Magyar Hírel...
Góllárány...
Poul...

Külföldi likőr- és pezsgő-különlegességek kaphatók **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare Bemer-tér. 1392

